

Referat Grønt Dialogforum

Referat fra møde i Grønt Dialogforum den 17. marts 2014 kl 16-18 på Ullasvej 23, mødelokale A.

Deltagere: Formand Carsten Scheibye (TMU), Bo Haxthausen (TMU), Jesper Lindstrøm Larsen (TMU), Cæsar Funch Jensen (BOFA), Erik Thorsen (Sportsfiskerne), Finn Hansen (Bornholms Naturhistoriske Forening), Kurt Jensen (Friluftsrådet), Per Martlev Hansen (Bornholms Forsyning), Kaj Westh (Bornholms Landbrug), Poul Veise (DN), Diana Grevy Lindahl (EUB/Vækstforums sekretariat), Søren Friese (Naturstyrelsen Bornholm), Hans Henrik Ipsen (Østkraft), Carsten Kaspersen (suppleant for Mikkel Høst, Energitjenesten), Louise Lyng Bojesen (T&M), Ole Holm Pedersen (T&M), Janne Sommer Nielsen (T&M), Ilsebil Hansen (T&M), Jesper Preuss Justesen (T&M).

Afbud: Hans Jørgen Jensen (LAG Bornholm), Mikkel Høst (Energitjenesten), Jens Christensen (DOF), Mogens Ellebye (Jægerne), Finn Ole Nielsen (Bornholms Museum), Camilla Sandfeldt (Business Center Bornholm), Steffen A. Jørgensen (Skovdyrkerne), Pær Koie Kofoed (BBS).

Punkterne er inddelt i:

B = beslutnings- eller godkendelsespunkt

O = orienteringspunkt

D = drøftelse

1. Godkendelse af dagsorden (B).

Dagsorden blev godkendt. Fra næste møde ønskes et nyt fast punkt: Godkendelse af referat fra forrige møde. Referat sendes stadig til Grønt Dialogforums medlemmer med 14 dages frist til at melde ind med kommentarer.

2. Præsentation af nye medlemmer fra Teknik- og Miljøudvalget (TMU) og øvrige medlemmer af Grønt Dialogforum (O).

En kort præsentationsrunde bordet rundt af nye og "gamle" medlemmer.

3. Økonomi, T&M (B).

Janne Sommer Nielsen gennemgik resultat for 2013. To projekter mangler at blev afrapporteret og udbetalt. Fremover udgår punktet fra dagsordenen da Agenda 21 puljen er nedlagt som en del af kommunes spareplan.

4. Mødedatoer for 2014 (B).

De to nedenstående mødedatoer blev endelig godkendt.

18. august

8. december

5. Samarbejde og tilskudspuljen lokale grønne partnerskaber (O+D).

Janne Sommer Nielsen orienterede om mulighederne for projektstøtte under puljen lokale grønne partnerskaber og Tips-lotte midlerne. Præsentationen er vedlagt som bilag.

Erfaringer blev drøftet. Enighed om at styring og facilitering af projekterne er en udfordring. Grønt Dialogforums medlemmer drøfter muligheder i deres respektive bestyrelser inden næste møde.

På næste møde ønskes der et beslutningspunkt omkring, hvordan man organisere og mobilisere til projekter/frivillige, skriver ansøgninger og gennemfører projektet. Janne Sommer Nielsen kommer med oplæg. Søren Friese opfordrede til kontakt til Naturstyrelsens frivillighedskordinator Dorte Bugge.

6. Affaldskampagne, T&M (O +D).

Jesper Preuss Justesen orienterede om Regionskommunes affaldskampagne, der startede som indsats i 2008 under temaet ”ryd op på Bornholm”. Hvert år har haft sit emne. I 2014 vil T&M fokusere på faldefærdige ejendomme i sin kampagne. Første år er fokuseret på at få afdækket problemets størrelse og karakter. Andet år (2015) fokuseres på de prioriterede steder, som blev indsamlet i 2014. Interesseorganisationer kan være med til at indrapportere faldefærdige ejendomme. Poul Veise vil vende med DN's bestyrelsen om frivillige fra DN vil hjælpe med registreringen.

Finn Hansen bidrog til debatten med et oplæg om betydningen af nedrivning af gårde i relation til historisk, kulturhistorisk og naturhistorisk kontinuitet. Præsentationen er vedlagt som bilag.

De forskellige aspekter blev drøftet og Grønt Dialogforum støtter op om affaldskampagnen. På næste møde ønskes et punkt omkring muligheder for, hvad kommunen kan gøre i relation til faldefærdige bygninger.

Hvilke midler og puljer kan komme i spil, fx private, statens midler til nedrivning o.a. samt evt. muligheder for finansiering af et større projekt. T&M sender et skema ud til registrering.

7. Orientering om det nye center for Teknik & Miljø, T&M (O).

Louise Lyng Bojesen orienterede om den nye centermodel for Bornholms Regionskommune som trådte i kraft 1. marts, 2014. Den nye organisations profilkort og et organisationsdiagram for de 10 nye centre ligger på: <http://www.brk.dk/om-kommunen/organisation/sider/administrativ-organisation.aspx> .

8. Orientering om grøn ring omkring Rønne og cykelstiprojektet fra Helligdommen til Gudhjem, T&M, (O).

Ilsebil Hansen orienterede om projektet Grøn ring og en ny cykelsti fra Helligdommen til Gudhjem.

Grøn Ring er gammelt industrilandskab, der er under forvandling til et rekreativt område. Området rummer spændende natur- og kulturhistorie. Projektet skal øge mulighederne for at udnytte området rekreativt og få flere mennesker til at benytte de nærrecreative muligheder tæt ved Rønne. Hovedindholdet vil være forbedring og etablering af adgange til naturen; forbindelseslinjer, cykel- og gangstier, trampestier, trapper til kyst og strand, skilte, foldere og udarbejdelse af digitalt informationsmateriale.

Dertil sker der en naturplejeindsats for at bibeholde udtrykket i landskabet af den tidligere råstofindvinding samt for at tilgodese den specielle flora og fauna, der knytter sig hertil. Hensigten er også at skabe en mere trafikssikker adgang til de nærrecreative områder, så også børn og familier med børn trygt kan komme ud i naturen.

Oplevelse og trafikssikkerhed er også nøgleord for cykelstiprojektet mellem Helligdommen og Gudhjem, hvor cykellisterne i dag må cykle langs landevejen. Strækningen er en af de smukkeste på Bornholm med flotte udsigter langs kysten op langs Nordlandet eller til Gudhjem og Christiansø. Cykelstien bliver i et andet trace end kyststien med nogle andre oplevelser. Teknik & Miljø er ved at planlægge selve placeringen og få de nødvendige tilladelser.

9. Orientering om arbejdsplan for naturpleje, T&M, (O).

Ole Holm Hansen orienterede om udpluk fra arbejdsplanen for naturpleje på Bornholm. Orienteringen fokuserede på:

- Buskrydning af overdrevarsarealer
- Førstegangspleje af nye fredninger
- Pleje af geologiske punkter
- Genetablering af sydstien
- Justering af indhegninger ved Bølshavn og Randkløve
- Skiltning på strande

Særligt de to nye fredninger af Svartingdalen og Nylars Plantage giver meget arbejde.

Kurt Jensen fortalte at Friluftrådet var meget positive over den plan der lå for pleje af Svartingdalen.

Præsentation vedlagt som bilag.

10. Orientering om vandplanprojekter, T&M (O).

Janne Sommer Nielsen orienterede om status for vandløbsprojekter under den nuværende vandhandleplan og de forventede vandråd, der etableres i foråret. De er en del af planlægningen af næste vandhandleplan.

Præsentation vedlagt som bilag.

11. Evt.

Kurt Jensen orienterede om Friluftsrådets konkurrence ”Friluftskommune med frist for ansøgning den 15. juni. Det er en årlig pris, som uddeles til en kommune, der gør en særlig indsats for at fremme friluftslivet. Med prisen følger en kontant præmie på 250.000 kroner. Se evt. mere på Friluftrådets hjemmeside:

<http://www.friluftsradet.dk/indhold/friluftsradet-lokalt/friluftsliv-i-kommunerne/danmarks-friluftskommune.aspx>

BILAG:

Præsentationer:

1. Lokale Grønne Partnerskaber
2. Betydningen af nedrivning af gårde i relation til historisk, kulturhistorisk og naturhistorisk kontinuitet.
3. Grøn ring projektet
4. Arbejdsplan for naturpleje
5. Vandplanprojekter